

Klíč ke cvičením ze skript

**BARTONĚK, Antonín. *Latina pro posluchače filozofické fakulty.*
FF MU Brno 2002.**

4. lekce

a) 1. Římský hrad byl Galy obléhán již šest měsíců.¹ Tehdy se několik Galů uprostřed noci za velikého ticha přiblížilo k vrcholku hory a zajali nejen strážce, ale také psy. Husy, zvířata zasvěcená Iunoně (byly totiž drženy na hoře Kapitolu), spatřily Galy. Manlius, probuzen hlasy zvířat, zahnal se svými vojáky nepřátele. Tak Římané za pomoci hus zachovali svobodu obce.

b) 1. Amicum hominem bonum putabamus. 2. Praga mater urbium appellatur.² 3. Milites nostri semper pro libertate pugnabunt. 4. Scriptoribus claris populus Romanus honores magnos parabat. 5. In fluvio corpora multorum animalium videbantur. 6. Amicos nostros semper homines probos (putabamus. 7. Schola fundamentum vitae putatur.

d)

nom. sg.	abl. sg.	nom. pl.	gen. pl.
civitas beata	civitate beata	civitates beatae	civitatum beatarum
ius Romanum	iure Romano	iura Romana	iurum Romanorum
victor notus	victore noto	victores noti	victorum notorum
hostis validus	hoste valido	hostes validi	hostium validorum
arbor alta	arbore alta	arbores altae	arborum altarum
animal aegrotum	animali aegroto	animalia aegrota	animalium aegrotorum
urbs iucunda	urbe iucunda	urbes iucundae	urbium iucundarum
civis probus	cive probus	cives probi	civium proborum
pars dextra	parte dextra	partes dextrae	partium dextrarum
mare gelidum	mari gelido	maria gelida	marium gelidorum
ars rara	arte rara	artes raras	artium rararum
miles fidus	milite fido	milites fidi	militum fidorum
nomen clarum	nomine claro	nomina clara	nominum clarorum
tempus pulchrum	tempore pulchro	tempora pulchra	temporum pulchrorum
trabs dura	trabe dura	trabes durae	trabium durarum
testis certus	teste certo	testes certi	testium certorum
clades magna	clade magna	clades magnae	cladium magnarum

e) studebimus, pracoval bys, pečujte!, homines adiuva bimus (nebo hominibus aderimus), budou učít, salvetē!, zůstává, agros vastabunt, ambulabatis, kéž byste se nebáli, bude vychováván, fratrem castigabant, non habitatis, škodil jsi, utinam memoria teneretis, nepospíchali bychom, non optaremus, budeš počítat, ne bellum pararetur, leges serva!, urbem (oppidum) liberabant, přemýšleli jsme, hostes superantur

¹ V této větě je indikativ imperfekta, v následujících větách je použit tzv. prézens historický pro oživení vyprávění. Do češtiny můžeme překládat buď minulým časem nebo časem přítomným. Potom ale nelze na začátku použít *tehdy*, ale *tu* (Tu se několik Galů ... přiblíží...).

² Není zde vyjádřen podmět, takže je lépe přeložit pasivem, ale lze užít i aktivum: Pragam matrem urbium appellat.

Doplňovací překlad

1. Chválíme řádného a pilného člověka; ten je lidem milován. 2. To, co je dobré, se pamatuje. (nebo: Věci, které jsou dobré, se pamatují, udrží v paměti, jsou drženy v paměti.) 3. Jeho píli se upevňovala obec, dobří (lidé) ho chválili, poslouchali ho. 4. Jejich (tj. těch mužů) dary chválíte, ale jejich (tj. těch žen) nechválíte.

1. Legibus parete; in iis fundamentum civitatis est. 2. Bonis nocet is, qui malos laudat. 3. Eius librum video; eius libros laudo. 4. De suis sororibus narrant. 5. Ii libri eorum sunt.